

Ս. ՅԱԿՈԲԻ ՆԵՐՍԷՆ

ԳՈՒՐԵԱՆ ՅՈՐԵԼԵԱՆ

Գուրեան Յորեղանի Կեղեկն. Յանձնաժողովին հասած եղեկությունն համեմատ եղական Յանձնաժողովին սկսած են կազմուիլ Ֆիլիպէ՝ Տ. Երուսաղէմ Եպս. փէրսաննանի, Մանչեսթը՝ Տ. Ղեւոնդ Եպս. Գուրեանի, Քալիֆորնիա՝ Գաբելմ Եպս. Խաչատուրեանի, Նիւ Եորք՝ Ընծայարանի Բարեաթ Վսեմ. Պատրիկ Էմ. Կիւլպիկեանի նախագահութիւններուն ներքեւ. Իսկ Փամբուկի Պ. Գալաֆանեան ժողովը, Թորքում Ուրազանի նախագահութեամբ, ուղղակի ինքն աւանձնած է Յորեղանի Յանձնաժողովի պաշտօնը բովանդակ եղիպատի համար:

Գուրեան Մասնագաւառանի շինութեան ի նպաստանալական նուէրներ.

Իրօք. Ար. Տէր Յակոբեան, Կ. Պոլսէն, 1000 Լրամբ, Ենդրոս Լամբարձումեան, Պաղատէն, 1 սրկւլ.

ԿՈՒՐՏԻԿԵԱՆ ՅՈՐԵԼԵԱՆ

Ամեն. Ս. Պատրիարք Լայրը շնորհաւորական նամակով հնչածն նուէր մը ուղղեց Կ. Պոլիս, թիւրք լեզուի երեւելի ուսուցիչ Ստեփան Էֆ. Կուրտիկեանի, իր ուսուցչական գործունէութեան 45ամեայ Յորեղանին առթիւ, որ շրով ու վայելչօրէն կատարուեցաւ Ապրիլի 12ին, Կ. Պոլիս, Բերա, նախ կրօնական պաշտամունքով Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյ մէջ, Ամեն. Մեսրոպ Ս. Պարք.ի հանդիսադրութեամբ եւ ետքը Թորքալեանի սրահին մէջ, նախագահութեամբ Բրոֆ. Ար. Տէր-Յակոբեանի:

Սիւն հաճոյքով կ'արձանագրէ թէ Ստեփան Էֆ. Կուրտիկեան իր Յորեղանին առթիւ վայելած է անվերապահ համարանքը Կ. Պոլսի հայութեան եւ զանազանները թիւրք մտաւորականներու փայլուն ներկայացուցիչներուն:

Կուրտիկեան Էֆ. իրապէս վեցամեծն ղէմք մըն է, իր բարձր արժանիքը եւ մարտի նկարագիրը սքանաւորուած է խորունկ համեստութեան մը պատմութեամբ:

Իր ծննդին մէջ տիրական, հեղինակ ուսուցիչ մըն է Կուրտիկեան Էֆ., եւ ամէն բանէ յառաջ, մաքր է ան քառին բուն նշանակութեամբ, անբասիր, մարտի մարդ մը, փնտռուած ուսուցիչ-մարդը, որ իր անձին ու արուեստին հմայքով յարգելի հանդիսացած է Կ. Պոլսի հայ ուսուցչութեան զուխը եւ անկեղծօրէն սիրուած՝ իր աշակերաններէն:

Իրեն բնաւորուած պատիւներուն լիովին արժանի Ուսուցիչն է Կուրտիկեան Էֆ., որուն առողջ եւ երկար կեանք կը մաղթէ Սիմէն, իր ուսուցիչի նուիրական պաշտանին մէջ:

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ԱՅՅԵԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

● 1929, Ապրիլ 2, Գշ. Լատինայ Ս. Զատիկի Տօնին առթիւ, ի ղիմաց Ամեն. Ս. Պատրիարք Զօր. Փոխանորդ Տ. Մկրտիչ Ս. Եպս. իր հետեւորդներով շնորհաւորական այցելութիւն տուաւ Պապական Նըռուիրակ Ն. Գ. Մօնսիէնթօր Վալէրի Վալէրիոյ, — Յը-

բանչիականներու Ընդհ. Տեսչին. — Լատինայ Պատրիարքարանը. — Յոյն Կաթողիկոս եւ Սիրնի Գերման-Կաթողիկ Բենիտիկանց Վանքերը:

● Ապրիլ 4, Եշ. Ամեն. Ս. Պատրիարք Լայրը, հետեւն ունենալով Տ. Կիւրեղ Վարդապետը, ներկայ գտնուեցաւ Պաղատանի Կառավարութեան 2իֆ-ճիւսթիս Ն. Վ. Մր. Մարտօնալաի կողմանէ տրուած թէյասեղանին:

● Ապրիլ 10, Գշ. Երուսաղէմ ժամանող Անկիո-Կաթողիկ եկեղեցական եւ աշխարհական Ուխտաւորութեան ի պատիւ, տեղւոյս Անկիւրան Եպիսկոպոսարանին մէջ տեղի ունեցաւ ընդունելութիւն մը, որուն, եղած մասնաւոր հրաւերին վրայ, ներկայ գտնուեցաւ Ամեն. Ս. Պատրիարք Լայրը, հետն ունենալով Տ. Կիւրեղ Վարդապետը:

● Ապրիլ 11, Եշ. Անկիո-Կաթողիկ Ուխտաւորութիւնը (70 հոգիի չափ) այցելեց Ս. Յակոբայ Վանքը, եւ Պատրիարքարանի Գահիրէին մէջ ընդունուեցաւ Նորին Ամենապատուութեան կողմէ. Պատշաճ մեծարանքներ եղան. Ուխտաւորութիւնը այցելեց Ս. Յակոբայ Տաճարը, առաջնորդութեամբ Տ. Կիւրեղ Վարդապետի:

● Նոյն օրը, լեւ միջօրէի ժամը 4, 30 ին, Ամեն. Ս. Պատրիարք Լայրը, հետն ունենալով Տ. Կիւրեղ Վարդապետը, ներկայ գտնուեցաւ Երուսաղէմի Կառավարիչ Ն. Վ. Մր. Քիթի-Քօչի կողմանէ տրուած թէյասեղանին:

● Ապրիլ 14, Կիր. Կէսօրէն վերջ Սիւրիա մեկնեցաւ Ս. Աթոռը Ելեւմայի Տեսուչ Գեր. Տ. Մատթէոս Եպս. Գալղճեան, հետն ունենալով Դիւանապետ Տիար Կ. Նուրեմը: Տնօրէն ժողովոյ կողմանէ պաշտօն տրուած է Տ. Մատթէոս Սրբազանի, Պէյրութի, Դամասկոսի եւ Լատովիկի Երուսաղէմապետական վանքերը, Եկեղեցիներն ու ազգային Վարժարանները փոխանցել Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան, համաձայն Միաբանական Ընդհ. Ժողովոյ որոշման:

● Ապրիլ 16, Գշ. Եգիպտոսի Բիթա, Բարձր Գօմիսէր Ն. Վ. Լորտ Լոյսի Տիկինը՝ Լէաի Լոյս, իր հետեւորդներով այցելեց Ս. Յակոբայ Տաճարը, ուր, Լուսարարապետ Գեր. Տ. Մեսրոպ Եպս.ի կողմէ ցոյց տրուեցան իրենց՝ հնազանդական արժէք ունեցող սպաններ, Յարգելի հիւրերը, ժամ մը մնալէ յետոյ, հրաժեշտ առին զո՞ր տալաւորութեան ներքեւ:

ԿՐԾՆԱԿԱՆ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

Կիրակեօրեայ Գարդնի Լամաշխարհային Ընկերութիւնը նոր շարժումի մէջ է ղէպի մօտաւոր Արեւելք, որտե եկեղեցիներով իր հետարրքրուի, օգտուելու համար անոնցմէ եւ օգնելու համար անոնց. Այս նպատակով ուսումնասիրութիւն մը բնելու համար տեղւոյն վրայ՝ պատգամաւորութիւն մը շտաբայ ելած է Նիւ Եորքէն, որուն պետն է յիշեալ ընկերութեան ընդհ. Քարտուղար Robt. M. Hopkins, D. D., իսկ անդամներն են Մեծագոյն Նիւ Եորքի Կրօնական Դաստիարակութեան Ենդլին Քարտուղար Walter M. Howlett, Բուլէնայ (Քալիֆ.) Լամաշխարհային ուսուցիչներէն Prof. W. Edward Raffety, Ph. D., Մկրտչական եկեղեցւոյ հրատարակիչնե-

բէն W. H. Main, Պր. Լեւոն Զէնեան, որոնց հետ նաեւ Նէյր Իսթ Բրիքի Բ. րոյ Գարաուզար եւ Կրօնական Դատարարական Տիւղին վարչիք՝ John R. Voris, Հալէպէի Rev. E. C. Partridge, եւ Պետքէն M. G. H. Scherer: Այս պատգամաւորութիւնը անցաւ եղիպտոսէն, ուր մասնաւորապէս տեսակցեցաւ եգիպտոսի Առաջնորդ Թորգոմ Սրբազանի հետ, եկաւ Երուսաղէմ եւ Մարտ 22, Ուրբերեկոյն ներկայացաւ Ամեն. Ս. Պատրիարքին, որ սիրալիր եւ երկար ընդունելութիւն մը բրաւ: որուն ներկայ գտնուեցան Մկրտիչ եւ Բարզէն եպիսկոպոսներ, հայր Պրիմէն եւ Հայր Կիւրեղ:

Պատգամաւորութեան պետք քաջատրեց իրենց այցին նպատակը եւ քաւ թէ իրենց ընկերութիւնը, կը փափաքի քաջալիրել Կիրակնորեայ Դպրոցներու կազմութիւնը նեղաւէն մինչեւ Տիգրիս բրիտանեայ ժողովուրդներու մէջ: Արդէն կազմուած է Սուրբգրական Ներկիւնեաւ Կիրակնորեայ Դպրոցներու Միութիւն մը՝ Կրօնական Դատարարական համար, որոն կեդրոնն է Պերտի: Կը փափաքինք օգնել նաեւ Հայոց եւ այս նպատակաւ ստանձնած են Պրն. Լեւոն Զէնեանի տարեթուակը, որ արդէն հրատարակուած է Կիրիկոյ Ս. Կիթէն եւ Հալէպի Գեր. Առաջնորդէն, Սիւրիոյ մէջ կազմակերպելու համար Կիրակնորեայ Դպրոցներ: Ս. Պատրիարքը ազգային Պրն. Լ. Զէնեանէն ուղեց լսել թէ ինչ ծրագրով եկած է: Զէնեան յայտարարելով թէ ինքն իրեն գաւառ Հայոց, եկեղեցւոյ պիտի աշխատի, կախարարաւորաւ ծրագիր մը չունի եւ զայն պիտի պատրաստէ տեղւոյն վրայ Մայրնի եկեղեցւոյ հոգեւոր իշխանութեան հետ խորհրդակցելով եւ ինքզինքն կը զնէ անոր տարմարութեան տակ:

Ս. Պատրիարքը շատ զոհ եղաւ եւ պատասխանելով Տրթ. Հափրիւնի եւ իր ընկերներու ուղերձներուն՝ փափկորէն գզգզուց թէ Ամերիկացիներու կողմէն եղած այսպիսի մերմեցումներ անցնալի մէջ շատ իրաւացի կասկածներ տուած են մեր ժողովուրդին, քայց ինքն փաստէ տրուած հաւատարմութիւնը թէ մահուր ցամախիսով կուգայ Կիր. Դպրոցներու Ընկերութիւնը հայ ժողովուրդին մէջ, եւ այս հասկողութեամբ կ'օրհնենք, քաւ, բարի գործեր եւ բարի նպատակներ:

Մը. Վորիս յայտնեց թէ նոր հասած հեռագիր մը ունի իր ձեռքը: որով Մը. Վիլքրի կ'աւանտ իրեն թէ Ոսկեղէն Կանօնի Կիրակնի Ամերիկայի մէջ իրեն պաշտօնական կազմակերպութիւն վաւերացուած է կառավարութեան կողմէն: Դիւր Իսթ Բրիքի պաշտօնաւսէս կը դադրի գոյութիւն ունենալ յաւաքիկայ Տուլիսին, քայց Ոսկեղէն Կանօնը պիտի բռնէ անոր տեղը, եւ Կիրակնորեայ Դպրոցներու վարչութիւնն է որ պիտի մատակարարէ ատոր հասոյթները: Որով Նէյր Իսթ Բրիքի այս կերպով շարունակած պիտի ըլլայ իր գործունէութիւնը Մատաւոր Արեւելիքի մէջ: Ս. Պատրիարք Հայր Երախտագիտութեամբ յիշեց Դիւր Իսթ Բրիքի կողմէն բնօժտուած մարդասիրական նպատար տարագրեալ հայ ժողովուրդին եւ հայ որբերուն եւ օրհնեց Ամերիկացի մարդասէրներու յիշատակը:

Պատգամաւորութիւնը խորապէս զգածուած Ս. Պատրիարք Հօր ընդունելութենէն եւ արտայայտութիւններէն մեկնեցաւ, յայտնելով թէ Սիւրիա կ'երթան տեսակցելու համար նաեւ Կիրիկոյ Ս. Կաթողիկոսին հետ, յետոյ Պալատէր պիտի երթան ժողովի, ուր առաջին անգամ պիտի գումարուի Ապրիլ 8-11, Սուրբգրական Ներկիւնեաւ Միութեան աւանդով:

Պատգամաւորութեան թախանձագին խնդրանքին վրայ Ս. Պատրիարք Հայրը արտօնեց որ Բարզէն Սրբազանը իրենց ներկայ ըլլալու համար Կիրիկոյ Ս. Կաթողիկոսին մօտ կատարուելիք խորհրդակցութեանց եւ Պալատէրի ժողովին գոնէ առաջին երկու նիստերուն:

Պատգամաւորութիւնը Պերտի մէջ ներկայա-

ցաւ Կիրիկոյ Ս. Կիթէն, Ապրիլ 7, Կիրակի երեկոյն, եւ Վեն. Սահակ Կիթէն ալ լսելէ ետք պատգամաւորութեան այցին նպատակը, արտայայտեցաւ այն կերպով, որով արտայայտուած էր Ս. Պատրիարք Հայրը:

Բարզէն Սրբազան Պալատէրի ժողովին ներկայ գտնուեցաւ Ապրիլ 9, եւ 10, ԳԵ. եւ ԳԵ. գիշերներ միայն: Հոն եկաւ նաեւ Հալէպի թեմակալ Առաջնորդ Գեր. Տ. Արաւազով մը. Վ. Սիւրբեան եւ Զանգէի հոգեւոր հովիւ Արթ. Տ. Դիմիս Բնյ. Տրէգիան, ժողովին մէջ Կային Պաղեստինէն. Գահիրէէն, Սուրբաւանէն ներկայացուցիչներ, իսկ Սիւրիայէն 34 հաշիւ, այր եւ կին, իրեն ներկայացուցիչ այլեւայլ եկեղեցիներու:

Բարզէն Սրբազան գլխաւոր խօսողն էր Ապրիլ 10, ԳԵ. գիշեր, իր նիւթով էր Սուրբգիրի ուսուցումը եւ Կրօնական դատարարութիւնը Հայաստանաց եկեղեցւոյ մէջ(*):

Պրն. Լեւոն Զէնեան

Պատմիրական անգամներէն Պրն. Լեւոն Զէնեան, ընկի Անթէպցի է, Հայոց, եկեղեցւոյ գաւառ, աւարտած է Պատմին Համալսարանին կրօնական դատարարական Տիւղը, Ամերիկա երթալէ յաւաք, արդէն ինքն կազմակերպուած էր Անթէպի եկեղեցւոյ շրջափակին մէջ փորձիկներու յատուկ Կիրակնորեայ Դպրոց մը: Այդ միջոցին է որ Տրթ. Հափրիւն եւ Բրթ. Ռէֆրի իրենց Անթէպ այցին առթիւ կը հանդիպին Զէնեանի, կը գնահատեն անոր կարողութիւնը եւ յարմարութիւնը, իրեն ուսուցիչ կրօնական դատարարական, եւ կը ծրագրեն զինքն Ամերիկա, որ մշակէ եւ զարգացնէ իր Տիւղը: Զէնեան Ամերիկայի մէջ Բրթ. Ռէֆրիի հայրական խնամքը կը փայլէ անոր տան մէջ, կը հետեւի Համալսարանի դասընթացին, զոր կ'աւարտէ յաջողութեամբ:

Այժմ Սիւրիա կուգայ կազմակերպելու համար Կիրակնորեայ Դպրոցներ: Իր տարեթուակը ապահովուած է Կիր. Դպրոցներու Ընկերութեան Հիւս. Ամերիկայի Տիւղի կողմէն: Ինքն Սիւրիոյ մէջ պատասխանատու պիտի ըլլայ Կիրիկոյ Կաթողիկոսութեան, իսկ Պաղեստինի մէջ՝ Ս. Աթուրիս:

Պրն. Լ. Զէնեան Սիւրիոյ մէջ Կիր. Դպրոցներու կազմակերպութեան մասին նախակառն ընտելութիւններ կատարելէ ետք՝ պիտի գայ Երուսաղէմ, եւ քանի որ ամիս պիտի մնայ Ս. Ցահրը՝ ուսումնասիրելու համար Հայոց, եկեղեցւոյ վերաբերեալ նիւթեր եւ պիտի պատրաստէ ուսմանց ծրագիրը եւ յետոյ պիտի ձեռնարկէ իր գործին:

ԹՈՐԳՈՄ ՍՐԲԱԶԱՆ

Եգիպտոսի Բարեկնամ Առաջնորդը, Գեր. Թորգոմ Սրբազան, Երուսաղէմ հասաւ Ապրիլ 30, ԳԵ. առաւ, Ամեն. Հայոց Վեն. Կաթողիկոսին կողմանէ Ս. Պատրիարք Հօր անձամբ յանձնելու կարեւոր գրութիւններ եւ խորհրդակցելու համար Ն. Ամեն. Սրբազանութեան հետ եւրոպայ մեկնելէ յաւաք:

Այդ կարեւոր գրութիւններէն մէկը կը վերաբերի Կիրիկոյ կաթողիկոսութեան կազմակերպութեան Սիւրիոյ մէջ: Ամեն. Հայոց Վեն. Կաթողիկոսը չեմուսպէս կը փափաքի որ փութով կազմակերպուին Կիրիկոյ Կաթողիկոսութեան նոր թեմերը, երուսաղէմի Աթուրիս գործակցութեամբ, ինչ որ կատարուած է արդէն:

Թորգոմ Սրբազան պիտի այցելէ Կիպրոս տեսնելու համար Մերտնեան հաստատութիւնը, պիտի վերադառնայ Գահիրէ եւ ապա պիտի երթայ Փարիզ, եւրպոյի Առաջնորդութիւնը կազմակերպելու համար:

(*) Սիւնի յաճորդ թիւով պիտի տանք այս բանախօսութեան գլխաւոր գիծերը: